

ÅRSBERETNING 2010

Oslo Krisesenter

Björg Thorhallsdottir

Denne årsmeldingen og regnskapet gir etter styrets oppfatning fyllestgjørende informasjon om resultatet av årets drift og om stiftelsens stilling ved årsskiftet. Det har ikke inntrådt forhold av vesentlig betydning for resultatet eller stiftelsens stilling etter avslutningen av regnskapsåret. På bakgrunn av årets resultat og en generell vurdering av framtidsutsiktene for virksomheten mener styret at det er grunnlag for fortsatt drift av Oslo krisesenter.

Innhold

1. Organisasjon	3
1.1 Organisasjonsform	3
1.2 Styrerepresentanter 2010	3
1.3 Krisesenterets formål.....	3
1.3.1 Bosenteret.....	4
1.3.2 Dagsenteret	4
1.3.3 Barneteamet	4
1.3.4 Bokollektivet.....	4
1.3.5 Avdeling for menn	5
1.4 Medlemskap i paraplyorganisasjon:	5
2. Økonomi.....	5
2.1 Finansiering.....	5
2.2 Revisjonsfirma	7
2.3 Personal	7
2.4 Antall stillingshjempler	7
2.5 Avlønning og forsikringsordninger	8
2.6 HMS	8
2.7 Sykefravær	9
2.8 Tiltak for likestilling	9
3. Krisesenterboligen og ytre miljø	9
4. Opplysningsplikt til barnevernet.....	9
5. Intern opplæring, kompetanseheving og samarbeidsmøter.....	10
5.1 Intern kompetanseutvikling.....	10
5.2 Ekstern kompetansegivende etterutdanning	10
5.3 Samarbeidspartnere og utadrettet virksomhet.....	11
5.4 Kompetanse hos ansatte	13
6. Særlig tilrettelegging.....	13
6.1 Belegg, tendenser og brukergrunnlag	13
6.2 Barn og unge	16
6.3 Mødre	17
6.4 Funksjonshemmede	18
6.5 Eldre	18
6.6 Kvinner med minoritetsbakgrunn	19
6.7 Andre prosjekter	20
6.8 Krisesenter for menn	20

6.9	Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden i Oslo Kommune	21
7.	Utfordringer	21
7.1	Utfordringer knyttet til kvinner med minoritetsbakgrunn, funksjonshemmede, eldre og barn 2008-2012.....	21
7.2	Løsninger tilknyttet kvinner med minoritetsbakgrunn, funksjonshemmede, eldre og barn.....	23
7.3	Utfordringer knyttet til samarbeid med vertskommune	26
7.4	Utfordringer knyttet til samarbeid med skandinaviske krisesentre/organisasjoner	29
7.5	Særlige utfordringer og løsninger i 2011	29

1. Organisasjon

1.1 Organisasjonsform

Oslo Krisesenter er en stiftelse, som ble opprettet med en stiftelseskapital på kr. 50.000,-. Oslo kommune er vertskommune for Oslo Krisesenter, og krisesenteret dekker og har ansvar for krisesentertilbudet i kommunen. Som eneste krisesenter i kommunen betjener Oslo Krisesenter hele Oslo kommunes befolkning.

Vi samarbeider med andre krisesentre i andre kommuner spesielt når det av sikkerhetsmessige hensyn ikke lar seg gjøre for voldsutsatte kvinner og deres barn å benytte seg av vårt krisesenter.

Oslo Krisesenters styre har det overordnede faglige, administrative og økonomiske ansvaret for virksomheten.

1.2 Styrerepresentanter 2010

Styret består av tre eksterne representanter og to representanter fra de ansatte.

Styreleder	Ragnhild Hennum	Professor Juridisk fakultet, Universitet i Oslo
Styremedlem	Astrid Furre	Prosjektleder R-BUP, Regionsenter for barn og unges psykiske helse, Sør-Øst
Styremedlem	Anne-Lise Ringerike	Virksomhetsleder Familiens hus, Hobøl Kommune
Styremedlem	Line Jenssen	Ansattes representant
Styremedlem	Linda Tørud Pettersen	Ansattes representant

1.3 Krisesenterets formål

Oslo Krisesenter er et døgnåpent lavterskel akutttilbud.

Formålet er å:

- Bistå mishandlede og/eller voldtatte kvinner, menn og deres barn. Arbeidet skal drives etter prinsippet "Hjelp til selvhjelp", og på brukernes egne premisser.
- Bekjempe kvinneundertrykking med særlig ansvar for å påpeke forhold i samfunnet som legitimerer, underbygger og opprettholder kjønnsbestemt, privat vold. Oslo Krisesenter skal spre kunnskap om kvinnemishandling overfor publikum generelt, politikere og fagmiljøer.

Oslo Krisesenter betjener en døgnåpen, akutt hjelpetelefon. Rosaprojektets (kvinner utsatt for menneskehandel) døgntelefon er også tillagt Oslo Krisesenter etter ordinær kontortid.

Oslo Krisesenters tilbud er organisert i 4 avdelinger med hver sin seksjonsleder og en prosjektavdeling.

1.3.1 Bosenteret

Bosenteret tilbyr et lavterskel, midlertidig botilbud til kvinner og deres barn som er i akutt krise som følge av fysisk og psykisk vold i nære relasjoner.

I tillegg til å stabilisere kvinner og barn gjennom samtaler og omsorg, hjelper bosenteret kvinnene med å komme i kontakt med andre instanser som f. eks politi, helsetjeneste, bistandsadvokat, NAV- kontorer.

1.3.2 Dagsenteret

Dagsenteret er et tilbud til kvinner og barn som ikke har bodd på senteret, eller kvinner og barn som har benyttet seg av botilbudet tidligere. Tilbudet omfatter råd og veiledning, individuelle samtaler, gruppesamtaler og nettverkssamlinger.

Det ble i 2009 opprettet en egen avdeling for kvinner utsatt for menneskehandel ved Oslo Krisesenter (Rosaprojektet). Denne avdelingen er organisert under dagsenteret.

1.3.3 Barneteamet

Det ble i 2009 opprettet et barneteam med egen seksjonsleder for barne- og ungdomsarbeidet ved Oslo Krisesenter. Barne- og ungdomsteamet skal sikre at barn og unge får en individuell tilpasset oppfølging, og har ansvaret for å koordinere alle aktiviteter for barn og unge og deres mødre i perioden de bor på Oslo Krisesenter.

Omfanget av volden barna har blitt utsatt for blir kartlagt gjennom samtaler med barna og mødrene, og teamet samarbeider med bydelenes barneverntjenester, barnehager og skoler, barne- og ungdomspsykiatrien og en rekke frivillige organisasjonene.

1.3.4 Bokollektivet

Bokollektivet skal gi et tilbud til minoritetskvinner som er på flukt fra familien grunnet tvang, trusler eller vold, herunder tvangsekteskap enten før eller etter inngått ekteskap. Bokollektivet består av 5 hybler.

Oslo Krisesenter ved Bokollektivet ble i 2009 tildelt et oppfølgingsprosjekt i samarbeid med Ungbo-boligtiltak for ungdom i alderen 17-23 år. Prosjektets

målgruppe var ungdom over 18 år som er utsatt for tvangsekteskap eller trusler om tvangsekteskap, og prosjektet disponerte 3 leiligheter ved oppstart. Dette tilbudet ble i 2010 utvidet med 4 leiligheter, slik at det nå er totalt 7 leiligheter i prosjektet.

Bokollektivet skriver egen årsberetning, og leilighetsprosjektet skriver en egen prosjektrapport.

1.3.5 Avdeling for menn

Krisesenter for menn ble opprettet som en prosjektavdeling sommeren 2010, og har etablert et botilbud for menn som ikke er samlokalisert med kvinnenenes botilbud. Krisesenteret for menn er i 2010 organisert som et prosjekt under Bokollektivet. Avdelingen videreføres i 2011.

Krisesenteret for menn skriver egen årsberetning.

1.4 Medlemskap i paraplyorganisasjon:

Stiftelsen Oslo Krisesenter er medlem i Krisesentersekretariatet og arbeidsgiverorganisasjonen HSH.

De ansatte er medlemmer i KLP, i henhold til selskapets forskrifter.

2. Økonomi

2.1 Finansiering

Oslo krisesenter blir finansiert gjennom kommunale og statlige midler, etter en fordelingsnøkkel på 20 % fra Oslo kommune og 80 % fra staten. I forbindelse med ny Lov om Krisesenter i kommunene, søkte Oslo Krisesenter om en tilleggsbevilgning tilsvarende 4 stillinger for å imøtekomme lovens krav. Dette ble innvilget. Offentlig finansiering i 2010 var således kr. 21 800 341,-.

Oslo krisesenter fikk i 2007 et krav om tilbakebetaling av kompensasjon for merverdiavgift – kravet var på kr 1 732 326,-. Det ble fra Oslo kommune bevilget kr 1 700 000,- til inndekning av dette kravet. Dette beløpet har stått på Oslo Krisesenters konto inntil sommer 2010, da beløpet i sin helhet ble tilbakeført til kommunen gjennom BFE, barne- og familieetaten.

Offentlig finansieringen av Bokollektivet var på kr 3 769 068,-. Bokollektivet fikk tilleggsfinansiering på kr 254 674,- i beboerbetaling og kr 992 000,- i offentlige midler

til et samarbeidsprosjekt med Ungbo om et bo- og støttetilbud til ungdom over 18 år som er utsatt for tvangsekteskap eller trusler om tvangsekteskap.

Bokollektivet fikk i 2010 fra Bufdir- Barne- ungdoms- og familiedirektoratet, kr 240 000,- til et bokprosjekt for å beskrive den faglige tilnærmingen og det daglige arbeidet i Bokollektivet. Se også bokollektivets egen årsberetning.

Tilleggsfinansiering i 2010:

I forbindelse med endringene i Lov om krisesentertilbud i kommunene var det i 2010 muligheter for å søke om ekstrabevilgninger. Oslo Krisesenter søkte i den forbindelse om midler til et prosjekt for å kartlegge Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden i Oslo Kommune. Prosjektet ble innvilget med kr 350 000,-.

Oslo Krisesenter søkte også om midler til bygningsmessige forbedringer i forbindelse til lovendringen. Dette ble innvilget med kr 400 000,-. Midlene ble søkt overført til 2011 og dette er innvilget.

Oslo Krisesenter søkt og fått innvilget midler til følgende prosjekter:

- "Voldsutsatte kvinner i fengsel", (Justisdepartementet)
- "Rosaprojektet, botilbud og døgntelefonvakt, (Justisdepartementet)
- "Oppfølging av kvinner med minoritetsbakgrunn/frivillighet", (Scheiblers legat)
- "Kompetanseutveksling med ledere for Kvinneorganisasjoner i Sri Lanka" (IMDi- Integrering- og mangfoldsdirektoratet)
- "Kvinner kan", aktiviteter og tiltak til voldsutsatte kvinner, (NAV)
- "Tiltak til integrerings- og mangfoldstiltak" (Oslo Kommune, EMI)
- "Tiltak for kvinner utsatt for menneskehandel, prostitusjonsfeltet (Justisdepartementet)

Det er skrevet egne prosjektrapporter for alle prosjekter.

Pengegaver og annen støtte:

Oslo krisesenter er tildelt kr 100 000,- pr år i 3 år fra Kvinne- og familieforbundet.

Krisesentersekretariatet ga før jul et betydelig beløp til julefeiring på Oslo Krisesenter som følge av en stor pengegave fra Gjensidigestiftelsen juleaksjon. Krisesenteret mottok også penger og gaver til kvinner og barn fra Krisesentersekretariatet gjennom diverse fond.

I tillegg mottok Oslo Krisesenter penger og gaver tildelt fra private givere, blant andre Mary Kay og Stormberg, den amerikanske kvinneforeningen i Oslo, Citykirken, Discovery Channel.

Alle pengegaver er regnskapsført og revidert av revisor.

I 2010 har vi som tidligere år gjennom konsernsjef Andresens sjenerøsitet hatt mulighet til å benytte oss av fire hytter i idylliske omgivelser litt utenfor Oslo. Hyttene ble flittig brukt av beboere og til personalsamlinger gjennom hele sommerhalvåret.

2.2 Revisjonsfirma

Oslo krisesenter har ekstern regnskapsfører og autorisert revisor; Berge og Lundal Revisjonsselskap AS, Tullingsgate 2, 0166 Oslo
Revisorgodkjent regnskap for 2010, ligger ved denne årsrapporten.

2.3 Personal

I forbindelse med implementering av ny Lov om Kriesesentre i kommunene, søkte Oslo Kriesesenter om ekstrabevilgninger for å imøtekomme den nye loven. Det ble søkt om og bevilget midler til 4 stillinger. Stillingene ble brukt for å forsterke arbeidet med barn og unge og arbeidet på dagsenteret.

2.4 Antall stillingshjemler

Oslo Kriesesenter har i 2010 hatt ca 27 hele årsverk inkludert prosjektstillinger. Totalt har Oslo Kriesesenter og Bokollektivet med alle prosjekter i 2010 hatt 35,5 hele årsverk. Alle ansatte er kvinner.

Bemanningsplan ved utgangen av 2010

Stillingstittel	Stillingsprosent	Antall stillinger
Daglig leder	100 %	1
Seksjonsleder	100 %	4
Kontorleder	80 %	1
Husøkonom	100 %	1
Rengjører	80 %	1
Vaktmester	25 %	1

Dagsenteret			
Sosialkonsulent	100 %	3	1,5 stilling lønnes på prosjektmidler
Sosialkonsulent	100 % engasjement	3	1,5 stilling lønnes på prosjektmidler
Beredskaps- og mottaksvakt	100 %	1	60 % av stillingen lønnes på prosjektmidler

Bosenteret		
Hovedkontakt	100 %	6
Nattevakt/ miljøterapeut	53,5 %	5
Nattevakt/ miljøterapeut	74,5 %	1

Barneteamet		
Hovedkontakt	100 %	4
Helgevakt	17 %	4
Helgevakt	31 %	1
Helgevakt	38 %	1

Bokollektivet			
Hovedkontakt	100 %	4	
Prosjektleder	100 % engasjement	1	Leilighetsprosjektet
Miljøterapeut	100 % engasjement	1	Leilighetsprosjektet
Miljøterapeut	50 % engasjement	1	Leilighetsprosjektet
Prosjektleder	100 % engasjement	1	Avdeling for menn

2.5 Avlønning og forsikringsordninger

De ansatte lønnes etter avtale, med tilnærmet kommunal tariff. De ansatte er medlemmer i KLP, det er tegnet yrkesskadeforsikring og gruppelivsforsikring for alle.

2.6 HMS

Oslo krisesenter utvikler kontinuerlig sitt arbeid med Helse, Miljø og Sikkerhet. Krisesenteret gjennomfører brannøvelser, branninspeksjoner og andre lovpålagte tiltak. Det legges også stor vekt på det psykososiale arbeidsmiljøet.

Det var brann i Bokollektivets lokaler i november 2010. Stue og kjøkken ble totalskadet, men det var ingen alvorlige personskader. Oslo Krisesenter hadde en stor vannlekkasje i sommeren 2010.

2 personer ble utsatt for ryggskader i forbindelse med arbeidet på Oslo Krisesenter i 2010. Begge skader er meldt til forsikringsselskapet og personalskader er i tillegg meldt til lege og NAV-kontor.

2.7 Sykefravær

Oslo Krisesenter hadde i 2010 et sykefravær på 8,4 %, en nedgang på 6 % fra 2009.

2.8 Tiltak for likestilling

Oslo Krisesenter har bare kvinnelige ansatte. Dette er nedfelt i Oslo Krisesenters vedtekter. Vi utlyser våre stillinger i henhold til gjeldende regelverk.

3. Krisesenterboligen og ytre miljø

Oslo Krisesenter leier lokaler i en 5 etasjers bygård i Oslo sentrum. Gården er bygget i 1889. Lokalene er i alt på 3000 m², hvorav Oslo krisesenter disponerer 2 800 m². Bosenteret disponerer 25 soverom med sengeplasser til 75 kvinner og deres barn, 4 kjøkken og 4 stuer, og 16 våtrom. Oslo krisesenter har 3 rom for barneaktiviteter; et lekerom, et samtalerom og et rom til undervisning. Bygården har innlagt heis, og har ett beboelsesrom med bad og toalett tilrettelagt for rullestolbruker. Driften av Oslo krisesenter forurensrer ikke det ytre miljø.,

Bokollektivet disponerer en loftsetasje med 5 hybler, felles stue og kjøkken og aktivitetsrom, totalt på 200 m². I tillegg disponerer leilighetsprosjektet 7 leiligheter rundt om i Oslo by i samarbeid med Ungbo.

Krisesenteret for menn disponerte i 2010 en leilighet med 3 enkeltrom og felles kjøkken, bad og stor stue med ekstra sovemuligheter.

4. Opplysningsplikt til barnevernet

Oslo krisesenter melder bekymring til barneverntjenesten når det foreligger forhold som nevnt i barnevernloven § 6-4 annet ledd, og i 2010 også i henhold til Lov om krisesentertilbud. Vi ser imidlertid at de fleste familiene som benytter seg av vårt tilbud allerede er i kontakt med barnevernet før de kommer til oss.

Det ble i 2010 sendt **110 bekymringsmeldinger** til barnevernet fra Oslo Krisesenter, og det ble svart på **62 anmodninger om opplysninger** fra barneverntjenestene. Det er ytterst få av barna som forlater Oslo Krisesenter uten at familiene får hjelp fra barnevernet. Hvis mor flytter hjem til voldelig far med barna, sendes alltid bekymringsmelding til barnevernet.

5. Intern opplæring, kompetanseheving og samarbeidsmøter

5.1 Intern kompetanseutvikling

Det er avholdt månedlige fagdager for de ansatte med ulike tema, og workshops med interne og eksterne forelesere. Alle nyansatte får internt kurs i voldsproblematikk, traumbearbeiding og annen metodikk.

Seksjonslederne har daglig saksveiledning for de ansatte, og det er faste ukentlige fag- og teammøter på de ulike avdelingene. Det avholdes ledermøter ukentlig.

Ansatte er i tillegg kurset i brannvern og førstehjelp.

5.2 Ekstern kompetansegivende etterutdanning

I 2010 deltok 3 seksjonsledere i Kriesesenterutdanning ved RVTS- regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging.

Daglig leder og seksjonsledere deltar på årsmøter og fagdager i regi av Kriesesentersekretariatet.

Lederteam startet i 2010 lederteam-opplæring med ekstern konsulent.

Daglig leder og seksjonsleder ved Bokollektivet var i april 2010 i Sri Lanka på et erfaringsutvekslingsprosjekt dekket av IMDi – Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet.

Ansatte har blant annet deltatt i konferanser arrangert av:

ATV - Alternativ til vold,

Kriesesentersekretariatet,

Rosa-prosjektet- prosjekt for kvinner utsatt for menneskehandel,

R-BUP – Regionsenter for barn og unges psykisk helse,

RVTS - Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging,

NKVTS – Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress,

Bufdir- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet,

BLID - Barne-, likestillings- og integreringsdepartementet,

MiRA senteret – Ressurscenter for kvinner med minoritetsbakgrunn,

IKAF – Irakisk kurdisk asylsøker og flyktninger organisasjon

FAFO – Forskningsstiftelsen.

5.3 Samarbeidspartnere og utadrettet virksomhet

Oslo Krisesenter følges opp av Barne- og familieetaten i Oslo kommune.

Oslo Krisesenter har en rekke kommunale og private samarbeidspartnere. Våre nærmeste samarbeidspartnere er de forskjellige bydelers NAV-kontor og barneverntjenester. I tillegg har vi et utstrakt samarbeid med Oslo Kommunes akutt-tjenester som politiet, sosial vaktjeneste og barnevernvakta. Vi samarbeider også med de ulike familievernkontorene, BUP-barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker og DPS-distriktspsykiatriske poliklinikker.

For spesielle brukergrupper har vi inngått spesielt samarbeid med en rekke instanser som f. eks Barnehuset, Vern for Eldre, Prosjenteret, Nadheim og Rosaprojektet.

Vi har også et nært samarbeid med IMDi, Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, Rødekorstelefonen om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, RVTS, NKVTS, Brobyggerprosjektet i forbindelse med tvangsekteskapsproblematikk og Senter for migrasjonshelse.

I forbindelse med opprettelse av Krisesenteret for menn er det inngått et nært samarbeid med Reform-Ressurssenter for menn.

Daglig leder og prosjektleder har gjennom prosjektet "Oslo Krisesenters plass i Oslo Kommunes tiltakskjede" hatt samarbeidsmøter og dialogkonferanser med politi, advokater, sosial vaktjeneste, barnevernvakta, alle bydelenes sosialkontor i samarbeid med HEV-helse og velferdsetaten. Temaet for møtene har vært gjensidig informasjon om tilbud og tiltak og forslag til samarbeidsrutiner

Oslo Krisesenter har også inngått samarbeid med HEV for å etablere et lignende samarbeid med bydelenes barneverntjenester..

Oslo Krisesenter har et godt nettverk av advokater, med ulike spesialfelt, som vi henviser beboerne og/eller dagbrukere til når de har behov for juridisk bistand. Det er opprettet en advokatvakt på senteret. Advokatvakten har fast møtetid, og benyttes av brukere og ansatte for drøfting av juridiske problemstillinger. Vaktordningen rullerer i advokatnettverket, og tilbudet er gratis. Tilbudet ble flittig brukt også i 2010. I 2010 har vi utvidet tilbudet gjennom å inngå et samarbeid med JURK - juridisk rådgivning for kvinner. JURK kurser kvinner og ansatte i kvinners rettigheter og andre aktuelle problemstillinger, og gir generell advokathjelp der advokatvakten ikke er tilstrekkelig.

Ansatte har vært innkalt som vitner i straffesaker for kvinner og barn, og i saker om barnefordeling. Hovedkontakter for barn kan være setteverge ved avhør av barn.

Det er inngått et samarbeid med Barnehuset, og Oslo Krisesenters ansatte er med som støtte ved avhør av barn.

Gjennom året har vi hatt besøk fra ulike organisasjoner; statlige og kommunale politikere og byråkrater både fra Norge og andre land. Vi har hatt besøk av delegasjoner fra Sverige, Danmark, Russland, Latvia, Romania, Jordan, USA, Nigeria, Kenya og Korea for å nevne noen.

Vi har hatt studenter hele året; studentene er i hovedsak innen barnevern - og sosionomstudier, juss og politistudier. I tillegg har vi ofte besøk av studenter som intervjuer ansatte i forbindelse med prosjekter og oppgaver. Vi har også deltatt i diverse forskningsprosjekter og bokprosjekter om vold i nære relasjoner og konsekvenser av dette på kvinner, barn og menn.

Ansatte har i mange forskjellige sammenhenger holdt foredrag, innlegg og hatt workshops om kvinner og barn utsatt for vold i nære relasjoner. De har deltatt både på konferanser for politikere, samarbeidspartnere, ulike brukerorganisasjoner, og både norske og utenlandske nettverk.

Daglig leder har deltatt i panel ved Litteraturhuset og Ligestillingsombudet, og undervist blant andre Kvinnepanelet og Redd Barna. I tillegg har vi undervist i temaer knyttet til vold i nære relasjoner blant annet for R-BUP, Bufdir, Legevakta, Politihøyskolen, Politidirektoratet og Utlendingsnemnda.

De ulike rusinstitusjonene i Oslo benytter seg jevnlig av Oslo Krisesenters kunnskap om voldsutsatte kvinner på sine interne fag- og kompetansetiltak.

Daglig leder og Oslo Krisesenters selvhjelpsgruppe har hatt samarbeidsmøter med statssekretærer fra Barne- likestillings- og integreringsdepartementet, Justisdepartementet og Helsedepartementet.

Oslo Krisesenters kurs for voldsutsatte kvinner ble i 2010 ytterligere utvidet, og egne kurs har blitt utarbeidet for samarbeidspartnere og frivillige tilknyttet Oslo Krisesenters. Det blir også holdt kurs regelmessig i utfordringer knyttet til samvær.

Gjennom Oslo Krisesenters mange prosjekter har prosjektlederne deltatt i flere styringsgrupper blant annet i samarbeid med Fængselsvesenet, Rosa - prosjektet, Politiet og ulike frivillige organisasjoner som Røde Kors og Frivillighetssentralene.

Ansatte ved Oslo Krisesenter blir ofte kontaktet av presse, journalister og en rekke skribenter. Ansatte har blitt intervjuet til aviser, radio, tv, bøker og ukepresse både innenlands og utenlands.

Bokollektivet fikk i 2010 midler fra Bufdir til å skrive en bok om avdelingens faglige tilnærming. Bokprosjektet er fullført, og boka "Første dag var jeg redd, men glad også" er distribuert gjennom Bufdir, Kriresentersekretariatet og Oslo Kricenters egne nettsider.

Oslo Kriresenter har utarbeidet en ny informasjonsbrosjyre på flere språk om Oslo Kricenters tilbud, blant annet finansiert av midler fra EMI-etat for migrasjon og integrering i Oslo Kommune.

Vi har utarbeidet en opplysningsfilm om det å være utsatt for psykisk vold, som sendes i TV2s reklamefrie perioder i høytider.

Gjennom et samarbeid med Reform ble det holdt kurs og utarbeidet informasjonsmateriell ved Oslo Kreative fagskole. Informasjonsmateriellet er beregnet på unge med temaet "kjærestevold". Vi søkte i den forbindelse om midler til å gjennomføre et prosjekt rettet mot unge kjærestepar i samarbeid med Reform, men midler ble dessverre ikke innvilget.

Vi er så heldige at vi får bruke bildene til Bjørg Thoraldsdottir som illustrasjoner i alt vårt informasjonsmateriell.

5.4 Kompetanse hos ansatte

De fleste ansatte ved Oslo Kriresenter er høyskole- og/eller universitetsutdannet. I tillegg har alle opparbeidet seg høy kompetanse på voldsproblematikk og det å være voldsutsatt, hvordan kartlegge og stabilisere kvinner og barn i krise og hvordan hjelpe kvinner og barn til å få den hjelpen de har rett på. De fleste har i tillegg erfaring fra barnevern, sosialkontor, boligkontor, ulike asyltiltak og hjelpeorganisasjoner fra tidligere arbeidsforhold.

6. Særlig tilrettelegging

6.1 Belegg, tendenser og brukergrunnlag

Beboere:

Det bodde totalt **350 kvinner og 300 barn på Oslo Kriresenter i 2010**. Dette er en økning på 17 kvinner og 50 barn siden 2009,

Økningen fra 2008 til 2009 var på 20 kvinner, fra 2007 til 2008 på 22 kvinner, altså en økning på 59 kvinner de siste 3 årene.

11,5 % av kvinnene opplyser at de er etnisk norske.

48 % av kvinnene som bodde på Oslo Krisesenter i 2010 var under 30 år, 82 % var under 40 år og 97 % var under 50 år.

70 % av kvinnene var gift eller samboer med overgriper. 20 % angir flere enn en overgriper. 40 % av kvinnene opplyser at volden har pågått i ett til fire år. 31 % har levd i volden mer enn fem år (11 % økning fra 2009), og bare 6 % angir at de oppsøker krisesenteret på bakgrunn av et engangstilfelle.

23 % av kvinnene angir at de er hjemmearbeidende, 30,5 % lever på trygd eller pensjon, 17,5 % angir at de er utearbeidende fulltid, 7 % angir å være utearbeidende deltid, 12 % er under utdanning og 17 % deltar på diverse kurs og/eller er arbeidssøkende.

25 % av kvinnene som bodde på Oslo Krisesenter i 2010 kom på eget initiativ. 25 % ble henvist av politiet. 10 % kom via en venn og/eller bekjent, resten kom via samarbeidspartnere, hvorav barnevernet henviste 8 % og legevakta 7 %. Resten av henvisningene kom fra advokater, familievernkontorer, helsesøstre, flyktningeinstanser, skoler og andre krisesentre.

Når kvinnene forlater Oslo Krisesenter, viser det seg at 15 % flytter hjem igjen til overgriper. 20 % flytter til ny/annen bolig, 20 % flytter hjem til egen bolig (uten overgriper), og 45 % flytter til forskjellig midlertidighet, enten gjennom det offentlige eller til slektninger og venner.

10 % av kvinnene som søkte tilflukt på Oslo Krisesenter i 2010 hadde vært beboere her før. Dette er en nedgang på 10 % fra i fjor.

Tendenser:

De fleste kvinner som oppsøker Oslo Krisesenter for beskyttelse er unge minoritetskvinner, de har levd flere år i vold, og de kommer til krisesenteret hovedsakelig på eget initiativ eller via politiet. 31 % av kvinnene har levd med vold i mer enn 5 år. Dette er en økning på 11 % fra 2009. 1 av 5 oppgir flere enn en overgriper, i hovedsak dreier dette seg om svigerfamilie eller brødre. 85 % flytter ikke tilbake til overgriper, men forsøker å re-etablere seg på forskjellig vis.

10 % mot 20 % i 2009 hadde flere opphold ved Oslo Krisesenters bosenter. En økende tendens, 75 % i 2010, mot ca 50 % i 2009 var ikke i arbeid eller i utdanning utenfor hjemmet. Langt de fleste kvinnene har mindreårige barn, mer enn halvparten av barna er under skolealder.

Bodager:

Antall bodager for kvinner i 2010 var **totalt 9087**, mot 8921 i 2009 og 8224 i 2008; dette utgjør en gjennomsnittlig botid på **25.9 døgn**, en gjennomsnittlig reduksjon pr kvinne på 1 døgn fra 2009.

Det bodde **300 barn** på Oslo Krisesenter i 2010, en økning på 47 barn fra 2009 og 32 barn fra 2008. Økningen fra 2007 til 2008 var på 18 barn, altså en økning på 97 barn de siste 3 årene. Langt de fleste av barna hadde en annen etnisk bakgrunn enn norsk.

Antall bodøgn for barna var **8128 døgn**. Dette gir en gjennomsnittlig botid for kvinner med barn på **27 døgn**. Dette er en økning på 5 døgn fra 2009 hvor antall bodøgn var 5579.

Totalt hadde 650 brukere av Oslo Krisesenter et botilbud på Oslo krisesenter i **17216 døgn**; en gjennomsnittlig botid på **26 døgn**. En gjennomsnittlig oppgang på ca 2 døgn fra i fjor.

For belegg for menn ved Oslo Krisesenter i 2010, se egen årsberetning.

Tendenser:

Antall kvinner og barn som oppholder seg på Oslo Krisesenter er økende. Kvinner uten barn har hatt en reduksjon i botid, mens kvinner med barn har hatt en økning i gjennomsnitt på 5 døgn fra 2009 til 2010.

Dagbrukere:

I 2010 var det **2030 besøk av dagbrukere**, som kom til samtaler, kurs, grupper, nettverk og for å få praktisk hjelp. Dette er en økning på 887 brukere siden 2008, 385 brukere fra 2008 til 2009 og 502 brukere fra 2009 til 2010.

Tendenser:

Dagbrukerne kan deles inn i to like store grupper, de som er tidligere beboere, og de som kun bruker krisesenterets dagtilbud. Dagbrukerne oppsøker Oslo Krisesenter for individuelle samtaler og gruppesamtaler for bearbeiding av traumer og voldsopplevelser.

Den ene gruppen, de etnisk norske kvinnene, ca 40 % av dagbrukerne har i liten grad hatt et bo opphold på Oslo Krisesenter. De har søkt tilflukt i eget nettverk av familie og venner når de har vært voldsutsatt og/eller truet. Mange har kommet seg ut av det voldelige forholdet, men oppsøker Oslo Krisesenter fordi de trenger hjelp til å bearbeide volden de har vært igjennom. En del kvinner er fortsatt i et voldelig forhold da de kommer til krisesenteret. De trenger hjelp til å kunne bryte ut og å finne nye løsninger.

Den andre hovedgruppen av dagbrukerne er tidligere beboere ved Oslo Krisesenter, ca 70 % av dagbrukerne. Disse kvinnene er i hovedsak minoritetskvinner. De er etablert i egen bolig med sine barn, men ofte stigmatiserte etter skilsmisse, og dermed ensomme og uten nettverk etter bruddet med overgriper. De er ofte nyankomne til landet, de har aldri bodd alene uten storfamilien og de har lite kunnskap om norsk kultur og norsk språk. De har et omfattende hjelpebehov lenge etter at de har flyttet ut av Oslo Krisesenter. De trenger særlig hjelp til praktiske ting for å klare hverdagen alene. Det er denne gruppen som har økt i antall fra 2008 til 2010.

6.2 Barn og unge

Det bodde 300 barn på Oslo Krisesenter i 2010. Over halvparten av barna var under skolealder. Særdeles få hadde erfaring med norsk språk og kultur. Alle var i forskjellig grad traumatiserte, enten gjennom selv å ha blitt utsatt for vold, eller vært vitne til at mor eller søsken var blitt utsatt for vold av far.

Barneteamet ved Oslo Krisesenter har ansvar for det direkte arbeidet med barna, både for de som bor på krisesenteret og de som har bodd her eller er dagbrukere. Teamet har utarbeidet en egen metodikk på bakgrunn av egen erfaring og kunnskap om barn og traumer, og Carolina Øverliens m.fl. forskningsrapport om barn på krisesentre.

Hovedkontaktene har et utvidet samarbeid med barneverntjenestene i de forskjellige bydelene. Det ble skrevet 110 barnevernmeldinger og svart på 62 anmodninger fra bydelsbarnevernet i 2010. Langt de fleste familiene har allerede en barnevernssak ved en av bydelens barneverntjenester når de søker tilflukt eller hjelp ved Oslo krisesenteret.

Barneteamet samarbeider også med barne- og ungdomspsykiatrien i enkeltsaker, og med barnehager og skoler over hele byen. Det samarbeides også med Barnehuset ved avhør av barn og unge i straffesaker.

Det avholdes individuelle samtaler og gruppesamtaler med barna. I disse samtalene blir volden de har opplevd avdekket og barna får mulighet til å bearbeide traumer knyttet til voldsopplevelser. Det er i 2010 opprettet samtalegrupper for utflyttede barn som har levd med vold i familien. Det avholdes også ukentlige barnegrupesamlinger og forskjellige aktiviteter som musikkterapi og aktiviteter utenfor huset.

Oslo krisesenter disponerer 6 barnehageplasser i St. Hanshaugen bydel. Dette fungerer ikke optimalt, da barnehagene ligger et godt stykke fra Oslo Krisesenter. Mødrene er i tillegg traumatiserte og redd for å gå ut. Det er også fare for kidnapping.

Dessuten er 6 plasser for lite i forhold til behovet, da mer enn halvparten av barna som bodde på Oslo Krisesenter i 2010 var i barnehagealder.

Vi hadde i 2007 planer om oppstart av egen barnehage. Alle formaliteter med godkjenning av helse og barnehagemyndighet er ordnet, men prosjektet er fremdeles stanset, grunnet manglende dispensasjon fra Kunnskapsdepartementet mht kontantstøtteordningen. I 2008 inngikk vi et samarbeid med Storbyavdelingen og Schwensensgate bosenter for å etablere en felles barnehage for oppstart i 2009. Disse barnehageplanene er dessverre også lagt på is grunnet et ikke avklart samarbeid med huseier ved Schwensensgate bosenter.

Oslo Krisesenter har inngått et samarbeid med Utdanningsetaten, som gjennom Vestre Aker skole bemanner senteret med lærerkrefter til undervisning og leksehjelp for skolebarna.

Vi har et godt samarbeid med Oslo Røde Kors, som kommer til Oslo Krisesenter og gjør aktiviteter med barna 3 dager i uka.

I tillegg til å trygge og stabilisere hverdagen og gi barna mulighet for å være barn og kunne danne nye relasjoner, legges det spesielt vekt på aktiviteter ved ulike høytider og ferier, bursdager og andre ulike sosiale sammenkomster.

Arbeidet med barn er intensivert i 2010. Det er utarbeidet egne mottaksrutiner for barn, med blant annet fokus på å få til kvalitativt gode samtaler med barn gjennom intern refleksjon og opplæring. Det er også utarbeidet faglige tilnærminger for sikkerhetsplanlegging og strategier for mestring for barn og unge som er utsatt for vold fra sine nærmeste. Det er opprettet flere samtalegrupper for barn, både for de barna som bor på krisesenteret og de som har flyttet ut.

6.3 Mødre

De ansatte i barneteamet prioriterer miljøarbeid hvor arbeidet med mor og barn er sentralt. Vi vet at traumatiserte mødre ikke er optimale omsorgspersoner inntil de har fått bearbeidet traumene sine.

Vi har mødre grupper og kurs både for mødre som bor på senteret og for dagbrukere. Innsikt om vold i nære relasjoner og relasjonsbyggende kompetanse er tema for kursene. Kursene behandler også hvordan mødre kan hjelpe barna med reaksjoner etter volden de har opplevd. Et annet tema som behandles på kursene er utfordringer knyttet til samværsrett.

Prosjektet ” **Oppfølging av mor og barn etter opphold på Oslo Krisesenter**”, finansiert gjennom Scheiblers legat ble opprettet i 2008. Prosjektet ble opprettet som følge av at vi så da vi så at flere av de unge mødrene som ikke flyttet hjem til overgriper når de flyttet fra Oslo Krisesenter, kom tilbake og var i behov av nye opphold ved krisesenteret. Det viste seg at ga de opp og flyttet tilbake til overgriper. Vi antok at livet alene med barna ble for vanskelig, og at de trengte mer hjelp i en overgangsfase enn det ordinære hjelpeapparatet kunne tilby. Prosjektet hadde som formål å gi kvinner og barn støtte til å mestre livet etter brudd med familien gjennom å styrke kvinnene som mødre og gi hjelp til selvhjelp for å finne fram i hjelpeapparatet.

Mødre og barn blir nå fulgt opp av oppfølgingskonsulent etter utflytting. Deretter vil de kunne benytte seg av det øvrige dagtilbudet ved Oslo Krisesenter. Finansieringen av prosjektet ble avsluttet i mars 2010. Konseptet ble lagt inn i den ordinære driften ved at hovedkontakt drar hjem til mor og barn på hjemmebesøk like etter utflytting til egen leilighet. Hovedhensikten er å finne ut hvordan mor og barn har det, og motivere henne til å benytte seg av tilbud på dagsenteret og andre hjelpetiltak. Denne tilnærmingen synes å ha vært vellykket. I 2010 var det bare 10 % av kvinnene som hadde tidligere opphold ved krisesenteret ved innskrivning, mot 20 % i 2009.

Tendenser

Antall barn på Oslo krisesenter øker. Det samme gjør kunnskapen om hvor skadelig vold i nære relasjoner er for barn. I den nye loven om krisesentre blir det presisert at krisesentrene også skal være krisesentre for barn. Dette har forutsatt en styrkning av den faglige tilnærmingen til barn, unge og deres mødre ved Oslo Krisesenter. Fokuset på barn og morsrollen vil videreutvikles i 2011.

6.4 Funksjonshemmede

Det er tilrettelagt for bevegelseshemmede ved Oslo Krisesenter. Det er innlagt heis, og et rom er tilrettelagt for rullestolbrukere.

I 2010 hadde kun 11 beboer nedsatt funksjonsevne, 5 av disse hadde nedsatt bevegelsesevne.

6.5 Eldre

I 2010 var 12 av beboerne over 50 år, 1 av disse var over 60 år. Blant dagbrukerne var andelen kvinner over 50 år noe høyere, 23 over 50 år, og 6 over 60 år.

6.6 Kvinner med minoritetsbakgrunn

I Oslo krisesenters brukergruppe er det en stor andel av kvinner med annen etnisitet enn norsk. Vi har opparbeidet oss god kompetanse gjennom egne erfaringer, prosjekter og ekstern opplæring og veiledning.

Oslo Krisesenter fikk høsten 2005 en økonomisk garanti fra Scheiblers legat til et 2-årig prosjekt – ”**Ny i Norge**” - for å videreutvikle det metodiske arbeidet for voldsutsatte, enslige kvinner som har kommet til Norge gjennom familiegjenforening. Prosjektet ønsket å sette søkelyset på at kvinnene er en meget motivert gruppe, som med relativt enkle midler vil være i stand til å etablere seg i det norske samfunn og belyser samtidig hindringer kvinnene møter når de søker hjelp i hjelpeapparatet. Prosjektrapporten ble ferdigstilt og publisert november 2008.

På bakgrunn av resultater fra dette prosjektet opprettet Oslo Krisesenter i 2008 prosjektet ”**Oppfølging av minoritetskvinner**”, finansiert av Scheiblers legat. Prosjektet hadde to formål: Å spre kompetansen vi ervervet gjennom ”Ny i Norge” til våre samarbeidspartnere (bydelene), og gjennom dette i samarbeid med bydelene å avgrense ansvarsområder og utvikle gode samarbeidsrutiner for et bedre helhetlig tilbud til kvinnene. Dessuten ønsket Oslo Krisesenter å samarbeide med frivillighetssentraler for å kunne engasjere en pool av frivillige som kunne hjelpe våre kvinner med praktiske oppgaver.

Gjennom dette prosjektet er Oslo Krisesenter godt i gang med informasjon om senterets tilbud og invitasjon til samarbeid med ulike samarbeidspartnere og organisasjoner. Vi gir også tilbud om kurs i ulike temaer knyttet til vold og vold i nære relasjoner der dette er ønskelig.

Vi har opprettet en pool av ca 70 frivillige i samarbeid med St. Hanshaugen frivillighetssentral. De frivillige bistår kvinner og barn i forskjellige sammenhenger og deltar i aktiviteter. Vi utvider stadig antall frivillige og områder vi kan bruke frivillige på for å imøtekomme kvinnenenes behov. Prosjektet har også inngått et samarbeid med Røde Kors for felles utnyttelse av ressurser og kompetanseheving av frivillige. Prosjektet er videreført i 2009 og 2010, men finansieringen avsluttes i mars 2011. Da prosjektet viste så gode resultater forlenget Scheibler finansieringen i et år.

Høsten 2007 åpnet Oslo Krisesenter **Bokollektivet**, et botilbud til unge minoritetskvinner som er på flukt fra familien grunnet tvang, trusler eller vold, herunder tvangsekteskap, enten før eller etter inngått ekteskap. Målgruppen er kvinner som trenger mer oppfølging og over noe lenger tid enn det krisesenteret normalt er ment å skulle tilby.

I 2009 inngikk Oslo Krisesenter ved Bokollektivet et samarbeid med Ungbo knyttet til oppfølging av unge kvinner, menn og par i samme målgruppe. Prosjektet disponerte ved oppstart 3 leiligheter. Dette prosjektet ble utvidet med 4 leiligheter til 7 leiligheter i 2010. Prosjektet er del av Departementets handlingsplan mot tvangsekteskap. Siden oppstart av Bokollektivet, har 61 kvinner og 1 mann benyttet seg av tilbudet i bokollektivet og leilighetsprosjektet. (Se egne rapporter.)

Oslo Krisesenter har siden 2005 betjent **ROSA** telefonen fra kl. 1600 – 0800 alle dager samt alle helger og helligdager. ROSA-telefonen er en akutt krise og informasjonstelefon hvor kvinner utsatt for menneskehandel, politi og samarbeidsinstanser gis råd og veiledning. ROSA-telefonen er ett av tiltakene som er satt i gang for å bekjempe menneskehandel. 4 av rommene på Oslo krisesenter er øremerket ofre for menneskehandel. I 2008 ble et av disse rommene satt i stand til å huse flere kvinner. Rommet blir benyttet som et akuttrom ved razziaer og ved eventuelt andre akutte hendelser. I løpet av 2010 har 28 kvinner og deres 7 barn utsatt for menneskehandel benyttet seg av tilbudet ved Oslo Krisesenter. Daglig leder sitter i Oslo Kommunes TOT- team, tverrfaglig operativt team for denne gruppen.

”Kvinner kan” - prosjektet er finansiert med av NAV midler til frivillig arbeid mot fattigdom og sosial ekskludering. Målet for prosjektet er å bedre voldsutsatte kvinners dagligliv gjennom nettverksbygging, selvhjelpsgrupper og sysselsetting. Det har er blitt arrangert sosiale aktiviteter som turer ut i naturen, besøk til museum, kunstutstillinger, kino, bowling, håndverksaktiviteter etc. I tillegg er det organisert pc-kurs og blant annet opplæring i å lete etter bolig på nettet.

6.7 Andre prosjekter

”Fengselsprosjekt” finansiert av Justisdepartementet. Målsettingen er å gi et tilbud til voldsutsatte kvinner som sitter i fengsel, og i samarbeid med de ansatte ved Bredtvedt fengsel utvikle gode metoder for å nå denne gruppa, samt å spre kompetanse om vold i nære relasjoner i Kriminalomsorgen. Prosjektets hovedelementer er kurs, samtalegrupper, individuell oppfølging og sosial trening. I løpet av 2010 har prosjektleder hatt individuelle samtaler og avholdt grupper med 30 innsatte. Prosjektleder avholder i tillegg kurs om vold og det å være voldsutsatt for ansatte og innsatte.

Daglig leder og seksjonsleder ved dagsenteret sitter i styringsgruppa for prosjektet.

6.8 Krisesenter for menn

Våren 2010 startet Oslo Krisesenter kartlegging av hvilke grupper menn som kunne tenkes å ha behov for et krisesentertilbud. I juni 2010 ble det underskrevet en

kontrakt på en leilighet fysisk adskilt fra krisesenteret for kvinner. I august flyttet den første mannen inn. Krisesenteret for menn har siden oppstart hatt 7 beboere og 3 dagbrukere. Avdelingen har i alt hatt 89 henvendelser og 16 dagsbesøk fra tidligere beboere og dagbrukere.

Det er skrevet en egen årsberetning for denne avdelingen.

6.9 Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden i Oslo Kommune

I forbindelse med endringen i Lov om krisesentertilbud i kommunene, og kravet om et helhetlig tilbud til gruppen ble det særdeles viktig å definere Oslo Krisesenters oppgaver, og å avgrense og formalisere oppgavene og ansvarsforholdene i forhold til kommunens øvrige hjelpeapparat. Oslo Krisesenter søkte og fikk innvilget midler til et prosjekt for å kartlegge tilbud til voldsutsatte kvinner, barn og menn i Oslo Kommune og å komme med forslag til rutiner og samarbeid mellom de ulike aktørene i kommunen. Prosjektet fikk midler for drift høsten 2010, og det er tatt initiativ til dialogkonferanser med en rekke kommunale samarbeidspartnere. Noen av dialogkonferansene er gjennomført, mens andre er under planlegging og utvikling.

Prosjektet har skrevet en egen rapport.

7. utfordringer

7.1 utfordringer knyttet til kvinner med minoritetsbakgrunn, funksjonshemmede, eldre og barn 2008-2012

Kvinner med minoritetsbakgrunn

Andelen av Oslos befolkning med en annen etnisk bakgrunn enn norsk er økende, mer enn hver fjerde Osloboer er av en annen etnisitet enn norsk. En av Oslo Krisesenters store utfordringer er å møte denne endringen i befolkningssammensetningen, og samtidig gi et godt tilbud til både minoritetskvinner og etnisk norske kvinner.

De senere årene har andelen minoritetskvinner som søker tilflukt på Oslo Krisesenters bosenter økt. I tråd med dette har Oslo krisesenter måttet fokusere på nye problemområder. Tvangsekteskapsproblematikk, nyankomne kvinner som har kommet til landet gjennom familiegjenforening etter arrangerte ekteskap og kvinner og barn utsatt for menneskehandel er eksempler på dette. Kvinner med annen etnisitet enn norsk mangler som regel nettverk i Norge, og har i motsetning til etnisk norske kvinner ingen å gå til i krisesituasjoner.

Selv om både etnisk norske og kvinner med annen etnisk tilhørighet enn norsk har mange sammenfallende behov, er det nødvendig å differensiere tilbudet. Etnisk norske kvinner har venner og familie i Norge, og har derfor andre alternativer i en krisesituasjon, enn å søke tilflukt på et krisesenter. I tillegg har disse kvinnene ofte jobb og nettverk og har lettere for å reetablere seg. Allikevel er de sårbare i intime relasjoner, og trenger hjelp til å bearbeide traumer, å bli sterke nok til å komme ut av voldsforhold, og å mestre eget liv etter å ha vært utsatt for vold. I denne sammenhengen er det viktig å framheve at 2 av 3 kvinner som drepes av sine partnere eller eks partnere er etnisk norske.

Kvinner med annen etnisitet enn norsk, har andre og mer omfattende problemer. I mange tilfeller mangler de det norske språket og en grunnleggende kjennskap til det norske samfunnet, og mange vet ikke noe om sine rettigheter i Norge. De makter ikke å finne et eget sted å bo uten hjelp, og de har vansker med å re-etablere seg og mestre det å bo alene. Re-integreringen av disse kvinnene er mer omfattende enn med de norske kvinnene. Dette forsterkes gjennom boligstrukturen og boligkostnadene i Oslo, og at disse kvinnene ofte mangler kunnskap om økonomistyring og egen kapital.

Funksjonshemmede og eldre brukere

Andelen funksjonshemmede og brukere over 50 år er lav. Det er imidlertid ingen grunn til å tro at kvinner i disse gruppene er mindre utsatt for vold enn yngre og funksjonsfriske kvinner. Å nå disse kvinnene med informasjon og hjelp er en utfordring.

Barn

Antall barn på Oslo krisesenter øker, en økning på 27 %, i antall er det en økning på 80 barn de siste to årene. Vi ser at det er et stort behov for et differensiert dagtilbud i form av individuelle samtaler og oppfølging i grupper til barn og unge som har vært utsatt for eller har vært vitne til vold.

Vi har merket bekymringsfulle tendenser fra bydelene i 2010. Enkelte bydelsbarnevern anser at de ikke har tilbud til denne gruppen, og de foretrekker å re-etablere mor og barn i egen leilighet framfor å gi hjelp gjennom barneverntiltak, da de anser barneverninstitusjonene som lite egnet grunnet manglende sikkerhet og for dårlig kunnskap om problematikken. Dette er familier med store barneflokker, svært skadede barn og en ofte en sliten, traumatisert mor. Det at hele 99 % av bekymringsmeldingene fra Oslo Krisesenter blir henlagt av bydelsbarnevernet etter endt undersøkelse er meget bekymringsfullt.

Spesielle utfordringer i 2010

For å kunne opprettholde Oslo Krisesenters funksjon som akutttilbud for voldsutsatte kvinner og deres barn har vi i løpet av 2010 intensivert samarbeidet med våre samarbeidspartnere for å få re-etablert kvinner og barn i egne leiligheter raskere.

Oslo Krisesenter bruker ca 4 uker på å stabilisere kvinner og barn og etablere kontakt med det øvrige hjelpeapparatet. I løpet av 4 uker er som regel også eventuell voldsalarm og besøksforbud på plass.

Da bydelene ikke definerer voldsutsatte kvinner og deres barn som en særlig sårbar gruppe etter Lov om sosiale tjenester, anser ikke bydelenes Nav-kontorer at det er deres ansvar å hjelpe kvinnene med å finne permanent ny bolig. Dette resulterer i at midlertidige boliger blir brukt i økende grad. Dette er uheldig for denne gruppen, da det blir mange oppbrudd og re-etableringer av kvinnene og deres barn. Veien tilbake til overgriper blir dermed kort.

7.2 Løsninger tilknyttet kvinner med minoritetsbakgrunn, funksjonshemmede, eldre og barn

2008-2012

Kvinner med minoritetsbakgrunn

For å imøtekomme minoritetskvinnenes behov for hjelp, er det nødvendig med et nært samarbeid med bydelenes hjelpeapparat, hvor ansvarsfordelingen mellom Oslo Krisesenter og det øvrige hjelpeapparatet er tydelig definert.

Av våre statistikker ser vi at det bare er politiet som i betydelig grad henviser brukere til oss. Politiet henviser alene langt flere kvinner og barn enn alle våre andre samarbeidspartnere til sammen. Mange av kvinnene som får hjelp av Oslo Krisesenter har levd med vold i flere år før de får hjelp, de lever isolert og blir kontrollert av sine menn. Vår erfaring med denne målgruppen tilsier at de vet svært lite eller ingenting om sine rettigheter. Det er særdeles viktig at lavterskeltilbudet i bydelene som helsestasjonene, fastlegene, barnehagepersonell, NAV- ansatte og andre er bevisst dette, slik at vold i nære relasjoner blir avdekket og tiltak igangsatt før det går så langt at politiet blir involvert. Mer enn hver 3. kvinne som søker tilflukt ved Oslo Krisesenter har levd med vold i mer enn 5 år før hun får hjelp. Dette er et økende problem, en økning på 11 % fra 2009.

På bakgrunn av dette, vil initiativet for gjensidig informasjon, samarbeid og avgrensning med det øvrige hjelpeapparatet intensiveres ytterligere i 2011.

En av de største utfordringene i Oslo er et boligmarked med for få leiligheter til leie i forhold til behov og høye utleiepriser. Kvinnene bodde også i 2010 ut over akutfasen ved Oslo Krisesenter. Dette problemet var størst for kvinner med barn, fordi det var vanskelig å skaffe dem bolig.

Oslo Krisesenters visjon er at det etableres flere ulike typer overgangsboliger, hvor Oslo Krisesenter og samarbeidspartnere samarbeider for å imøtekomme kvinnenes behov i re-etableringsfasen. Den ideelle situasjonen er at kvinnene bor på krisesenteret kun i den akutte fasen, som vi på bakgrunn av erfaring har definert som

ca 4 uker. Når kvinnene er stabilisert og trusselbildet redusert, bør kvinnene og deres barn flytte ut, enten i egen leilighet eller til en overgangsbolig sammen med andre inntil hun mestrer å bo alene. Oslo Krisesenter vil da kunne opprettholdes som et akutt lavterskel botilbud for voldsutsatte kvinner og deres barn. Kvinner og barn kan da komme tilbake til Oslo krisesenter som dagbrukere for å få hjelp til å bearbeide sine voldsopplevelser, enten individuelt eller i gruppe med andre.

Oslo Krisesenter avviklet i 2010 et toårig prosjekt finansiert av Husbanken. Prosjektet hadde som hovedmål å skape en trygg bolig/tilværelse uten vold for kvinnene og deres barn gjennom å heve boligkompetansen internt på Oslo Krisesenter, og utarbeide rutiner og prosedyrer knyttet til boligproblematikken i samarbeid med det øvrige hjelpeapparatet.

Prosjektleder har utført et stort kartleggingsarbeid som vi nå bruker i samarbeid med våre samarbeidspartnere. Prosjektet har også fått en oversikt over mulige utleiende, og markedsført "vår brukerguppe" i boligmarkedet. Det er i tillegg utarbeidet tiltak spesielt rettet mot minoritetskvinner som har liten kompetanse på det å bo alene. Det er utarbeidet maler for individuelle boligsamtaler og boligkurs i tillegg til en praktisk boligperm som kvinnene får før de skal re-etablere seg i egen leilighet. Gjennom dette prosjektet har Oslo Krisesenter vært behjelpelig med å skaffe bolig til kvinnene. Nå etter at prosjektet er avsluttet, er det viktig å avklare hvilken instans i hjelpeapparatet som skal ha hovedansvar for dette arbeidet.

Det ble i 2009 underskrevet en intensjonsavtale med Storbyavdelingen, Schwensensgate bosenter om et samarbeid knyttet til minoritetskvinner med barn fra Oslo Krisesenter. Samarbeidet har dessverre ikke fungert optimalt blant annet fordi Schwensensgate bosenter ikke har hatt ledig kapasitet når bydelene har hatt behov for midlertidig bolig til kvinner og barn som har bodd på Oslo Krisesenter.

Etter Lov om sosiale tjenester er Nav-kontorene ikke forpliktet til å skaffe annet enn midlertidig bolig til brukerguppen. De midlertidige boligene som Nav-kontorene framskaffer er som regel hospits, hvilket er særdeles lite egnet for voldsutsatte kvinner og deres barn. Vi aner også en konflikt mellom bydelenes barneverntjenester og sosialtjenester om hvem som skal ha ansvaret for tiltak etter utflytting fra Oslo Krisesenter. Det er således ingen som ser det som sitt ansvar å hjelpe voldsutsatte kvinner med å finne et permanent bosted i Oslo Kommune.

I forbindelse med prosjektet "Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden i Oslo Kommune" er det på initiativ fra Oslo Krisesenter utarbeidet en samarbeidsavtale mellom kvinnen, Nav-kontorene og Oslo Krisesenter. Samarbeidsavtalen klargjør forventninger, og ansvarliggjør de ulike partenes arbeidsoppgaver og tidsfrister. Boligframskaffelse er en sentral del av denne samarbeidsavtalen. Det gjenstår å se om tidlig avklaring og ansvarliggjøring vil lette arbeidet med boligframskaffelse. Denne ansvarsavklaringen vil være prioritert arbeidsoppgave i 2011.

Et differensiert dagsenter ville kunne gi et godt tilbud til alle voldsutsatte kvinner og deres barn, både de med annen etnisk bakgrunn og de etnisk norske kvinnene. God kunnskap om egne rettigheter står sentralt for alle kvinner etter å ha levd i et voldsforhold. Det er inngått et samarbeid med JURK som tilbyr rettighetskurs om norsk rett og om barn/samvær til våre brukere. Det er også opprettet kurs om ære og vold og menneskerettigheter for kvinner med kurdisk, pakistansk og arabisk bakgrunn. Noen av disse kursene vil bli holdt på morsmålet. Dagsenteret har med midler fra EMI utarbeidet en flerspråklig brosjyre for bedre å kunne nå disse kvinnene. Det vil være nødvendig å sette i gang flere tiltak for å nå fremmedspråklige kvinner og opplyse om krisesenterets tilbud.

I dette fremtidsbilde har vi også i nært samarbeid med bydelene utviklet et godt og variert tilbud til barn og unge som har vært utsatt for eller har vært vitne til vold, også de barna som fortsatt bor sammen med overgriper.

Mange kvinner opplever isolasjon og håpløshet etter å ha flyttet ut fra krisesenteret og inn i ny bolig. Dagtilbudet er forsterket for å imøtekomme denne gruppen med forskjellige tilbud for å etablere nettverk og å øke kunnskapen om det norske samfunnet. Det er i denne sammenhengen etablert 3 dager med "praktisk time" og 3 dager med advokatvakt i uken.

Dette arbeidet vil bli evaluert og videreført i 2011.

Funksjonshemmede og eldre

Det er en utfordring for oss å nå funksjonshemmede og eldre kvinner med informasjon. Oslo krisesenter satser på aktiv informasjonsvirksomhet særlig rettet mot disse gruppene kvinner, slik at de blir kjent med tilbudet og kan benytte seg av det på linje med andre grupper. Oslo Krisesenter opprettet i 2010 et samarbeid med Vern for eldre. Dette samarbeidet vil intensiveres i 2011.

Barn

For å kunne prioritere arbeidet med barna, ble det i 2009 opprettet en ny seksjonslederstilling med ansvar for alt arbeid med barn på Oslo Krisesenter. Det ble i løpet av 2009 også utarbeidet rutiner for arbeidet med barn og unge på Oslo Krisesenter. Som følge av endringen i Lov om krisesentertilbud i 2010 ble antall ansatte med ansvar for barn og unge ved Oslo Krisesenter økt med 2 100 % stillinger. Arbeidet med barn og morsrollen ble intensivert i 2010.

Det er søkt om og blitt innvilget midler til bygningsmessige forbedringer som vil komme særlig de eldre barna og unge til gode i 2011. En stor sal ombygges til 3 mindre rom, hvorav et bygges som speilsal for dans, et som undervisningsrom og det tredje som ungdoms rom med TV og dataspill.

Det gode samarbeidet med Utdanningsetaten om undervisning av barn og unge i skolealder ved Oslo Krisesenter gjennom lærere ved Vestre Aker skole fortsetter. Oslo Krisesenter vil i 2011 initiere et møte med UDE for om mulig også å utvikle et tilbud til de yngre barna som oppholder seg ved Oslo Krisesenter. Disse har i dag ikke et tilbud på dagtid bortsett fra å være sammen med mor. Mor er i tillegg opptatt med en rekke praktiske ting som legebek, avhør, møte på sosialkontor og barnevernkontor. De færreste av disse barna har norsk språk, og de fleste har lite sosial trening. De er traumatisert etter å være utsatt for vold eller vært vitne til at mor har blitt utsatt for vold. Et pedagogisk tilbud i en eller annen form på Oslo Krisesenter til disse barna ville være uvurderlig både på kort og lang sikt.

Det var i 2009 planlagt å etablere "Jentevakt", på Oslo Krisesenter. "Jentevakta" var tenkt å være en partipolitisk og religiøst uavhengig virksomhet tilknyttet krisesenterbevegelsen. Jentevakta skulle gi informasjon via telefon og internett om jente- og kvinnespørsmål til kvinner i alderen 10 til 25 år. Dette ble dessverre ikke prioritert i 2009.

Det ble i 2010 i samarbeid med Reform søkt prosjektmidler til et prosjekt kalt "Kjærestevold", som eventuelt kunne kombineres med "Jentevakta". Dette prosjektet har foreløpig ikke blitt tildelt midler. Det vurderes å søke midler til dette prosjektet på nytt i 2011.

De fleste kvinner som kommer til Oslo Krisesenter har blitt truet av mannen om at barnevernet tar barna om hun forlater ham Oslo Krisesenter bruker derfor mye tid på å motivere mor til samarbeid med barnevernet mens hun bor på krisesenteret. Hva som skjer etter utflytting bør undersøkes nærmere.

Et utvidet samarbeid med bydelenes barneverntjenester vil prioriteres i 2011, både med hensyn til samarbeid om tiltak, men også for erfaringsutveksling av sikkerhetsarbeid.

7.3 utfordringer knyttet til samarbeid med vertskommune

Fra 1.januar 2010 ble Lov om Krisesentertilbud i kommunene endret:

§ 1 Formål

Kommunen plikter å sikre et godt og helhetlig krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner.

§ 2 Krav til krisesentertilbudet

Kommunen skal sørge for et krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, som har behov for rådgivning eller et

trygt og midlertidig botilbud. Tilbudet skal gi brukerne støtte, veiledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av tjenesteapparatet og skal omfatte:

- a) Lavterskel, gratis helårs døgnåpent, trygt midlertidig botilbud
- b) Gratis dagtilbud
- c) Gratis råd og veiledning pr telefon
- d) Oppfølging i reetableringsfasen

§ 3 Individuell tilrettelegging av tilbudet

Kommunen skal så langt det lar seg gjøre

- Tilrettelegge for brukernes individuelle behov
- Sørge for å ta vare på barn på en god måte som er tilpasset deres særlige behov
- Sørge for at barn får oppfylt de rettigheter de har etter annet regelverk
- Sørge for at brukerne av bo og dagtilbudet får tilgang til kvalifisert tolk ved behov
- Sørge for rutiner for kvalitetssikring, bestilling og betaling av tolketjenester

§ 4 Samordning av tjenester

Kommunen skal sørge for at kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner får en helhetlig oppfølging gjennom samordning av tiltak mellom krisesentertilbudet og andre deler av tjenesteapparatet.

Tilbud og tjenester etter denne loven kan inngå som ledd i samordning av en individuell plan etter annen lovgivning, jfr Sosialtjenesteloven § 4-3 a, Pasientrettighetsloven § 2-5, psykisk helsevernlov § 4-1 og lov 19.november 1982 nr 66, om helsetjenester i kommunene § 6-2 a.

Presiseringer knyttet til loven:

BLD har i rundskriv presisert vold i nære relasjoner til også å inkludere ofre for tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, voldtekt og menneskehandel.

Lavterskel defineres som at brukere kan henvende seg direkte uten timeavtale eller henvisning. Ofre for vold kan oppsøke et hvilket som helst krisesentertilbud, uavhengig av oppholdsstatus og hvor vedkommende er folkeregistrert.

Tilbudet skal gi brukerne støtte, veiledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av hjelpeapparatet, også det å gi informasjon om andre krisesentre, Slik støtte, veiledning og tilrettelegging må ikke tolkes som plassering. Det er brukeren som avgjør om han eller hun ønsker å reise til et annet tilbud. Den samme tolkningen legges til grunn for ofre for menneskehandel

Krisesentertilbudet kommer ikke inn under refusjonsreglene i sosialtjenesteloven. Kommunene står imidlertid fritt til å inngå avtaler om refusjon seg i mellom.

Oslo kommune består av 15 bydeler, som i en eller annen grad er ulikt organisert.. Bydelene har også forskjellige oppfatninger og forventninger til Oslo Kriresenters arbeidsoppgaver og ansvar. Oslo Kriresenters ansatte bruker mye av sin arbeidstid på å informere om og diskutere og avklare ansvar med ansatte i bydelene.

Oslo Kriresenter er det eneste tilbudet som er opprettet utelukkende for voldsutsatte kvinner, menn og deres barn i Oslo. Kriresenteret inngår som et viktig ledd i kommunens tilbud om akutthjelp til voldsutsatte. Endringen i Lov om kriresentertilbudet styrker behovet for å definere og formalisere Oslo Kriresenters plass i tiltakskjeden

Det ble i 2010 søkt om og bevilget statsmidler for drift av et prosjekt i 7 mnd for å avhjelpe dette problemet. Det er avholdt dialogmøter med Politiet, Oslo Kommunale legevakt, Sosial og Ambulant Akutt-tjeneste, Barnevernvakta, Barnehuset og en rekke advokatfirmaer for å avklare forventninger og ansvar og for å komme fram til gode samarbeidsrutiner.

Det er også tatt initiativ til et samarbeid med HEV for å formalisere et samarbeid med bydelenes NAV-kontorer og barneverntjenester. Det ble avholdt dialogdag med bydelenes NAV-kontorer, hvor forventninger, dilemmaer og forslag til samarbeidsrutiner ble drøftet. 8 bydeler var til stede. Det ble utarbeidet et referat fra denne dialogdagen, som ble distribuert til alle bydelene. Vi har et ønske om å få til en lignende dialogdag med bydelenes barneverntjenester, men foreløpig er det uvisst om og når en slik dialogdag kan bli prioritert.

Det er også ønskelig å få til et samarbeid med bydelenes helsetilbud. Fastlegene er en viktig brikke i arbeidet med å avdekke vold i nære relasjoner. 2. linjetjenestene er også viktige samarbeidspartnere når det gjelder kvinner, menn og barn utsatt for vold i nære relasjoner. Dette viktige arbeidet er så vidt påbegynt, og må fortsette i 2011. Det er viktig at samarbeidet blir formalisert og ikke så tilfeldig som det dessverre er i dag.

Oslo Kommune har også en stor utfordring med hensyn til departementets definering av lavterskel, der kvinner og menn selv kan velge hvilket kriresenter de skal kunne søke tilflukt til. Oslo by er i en særstilling, da mange ønsker å flytte hit, og i 2010 så Oslo Kriresenter seg nødt til å videresende kvinner, menn og barn til hjemkommunene, da vi ikke har hatt kapasitet til å ta imot alle henvendelsene. Det at kriresentertilbudet ikke kommer inn under refusjonsreglene i sosialtjenesteloven, vanskeliggjør dette ytterligere.

7.4 utfordringer knyttet til samarbeid med skandinaviske krisesentre/organisasjoner

Oslo Krisesenter samarbeider med andre krisesentre i Norge og Skandinavia ved behov. Vår paraplyorganisasjon, Krisesentersekretariatet samarbeider med andre organisasjoner i Skandinavia. Oslo Krisesenter har faglig utveksling med andre skandinaviske krisesentre ved deltakelse på Nordiske konferanser og seminarer.

7.5 Særlige utfordringer og løsninger i 2011

Langt de fleste utfordringene i 2011 har sammenheng med endringene i Lov om krisesentre i kommunene, og definisjon og avklaring av Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden.

De allerede utarbeidede forslag til samarbeidsrutiner skal prøves ut og evalueres. På bakgrunn av evalueringen bør det utarbeides rutiner for Oslo Kommunes tjenesteapparat. Det bør avklares med EST-byrådsavdeling for Eldre og Sosiale Tjenester hvem som har ansvar for hva i dette arbeidet

Arbeidet med dialogkonferansene fortsetter, med særlig vekt på barnevern og helsetjenester.

Oslo krisesenter 2011